

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **Ł. G.**

o wznowienie postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Płocku pod sygn. akt II K 121/20, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 listopada 2021 r., sygn. akt II AKa 281/21, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 stycznia 2024 r.

wniosku obrońcy z urzędu o zasądzenie wynagrodzenia za udzielenie pomocy prawnej w postępowaniu wznowieniowym,

p o s t a n o w i ł:

**zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. O. –
Kancelaria Adwokacka w [...] Filia O. w
[...] kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych), w
tym 23 % VAT, za wydanie przez obrońcę z urzędu opinii o
braku podstaw do złożenia wniosku o wznowienie
postępowania w sprawie Ł. G.**

UZASADNIENIE

2

Wyznaczona w toku postępowania wznowieniowego zarządzeniem z dnia 7 grudnia 2023 r. dla skazanego Ł. G. obrońca z urzędu – adw. I. O. pismem z dnia 17 stycznia 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) poinformowała o braku podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie wnosząc jednocześnie o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej i oświadczając, że koszty te nie zostały opłacone w całości, ani w części.

Wniosek powyższy, wobec wywiązania się przez obrońcę z urzędu z nałożonego na nią przez Sąd Najwyższy obowiązku, jest zasadny i znajduje podstawę prawną w treści art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1184 ze zm.). Określając wysokość wynagrodzenia – za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania – kierowano się treścią § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm. – dalej rozporządzenie z 2015 r.), uwzględniając pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia siedmiu sędziów z dnia 13 grudnia 2023 r., I KZP 5/23, zgodnie z którym stwierdzenie przez sąd niekonstytucyjności przepisów, na podstawie których orzeczono o kosztach pomocy prawnej świadczonej przez adwokata z urzędu, obliuguje do odstąpienia od ich stosowania i umożliwia, w trybie przepisu art. 626 § 2 k.p.k., wydanie postanowienia uzupełniającego z uwzględnieniem stawek należnych adwokatowi działającemu z wyboru. Dla Sądu Najwyższego w tym składzie oczywistym jest, że różnicowanie stawek wynagrodzenia za tę samą czynność dokonaną przez obrońcę z wyboru i obrońcę z urzędu narusza wzorce konstytucyjne wynikające w szczególności z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP. Tym samym rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2631 – dalej rozporządzenie z 2016 r.), jako niezgodne, zwłaszcza z Konstytucyjną zasadą równości wobec prawa w zakresie wysokości stawek za poszczególne czynności (opłat w stawce minimalnej), nie może być stosowane. Za taką prokonstytucyjną wykładnią przemawia m.in. argumentacja Trybunału Konstytucyjnego zawarta w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 769). Orzeczenie to wydane zostało wprawdzie na gruncie postępowania cywilnego, dotyczy wszelako § 4 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia z 2016 r. o stawkach urzędowych, a więc przepisu zawierającego ogólną regułę ustalania wynagrodzenia dla adwokatów działających z urzędu według opłat określonych w rozdziałach 2 – 4 przedmiotowego rozporządzenia. W tej sytuacji nie ma żadnych racji, aby takiej prokonstytucyjnej

interpretacji nie odnosić do stawek przewidzianych w rozdziale dotyczącym opłat w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. Jeżeli zaś tak, to konieczne było zasądzenie na rzecz występującej w niniejszej sprawie obrońcy z urzędu nie kwoty 360 zł jaką przewiduje przepis § 17 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r., lecz kwoty 720 zł określonej w § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r., w których uregulowano minimalne stawki opłat za te same czynności adwokata m.in. za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania. Wspomniane wyżej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2023 r. przewiduje stosowanie prokonstytucyjnej wykładni w wypadku konieczności wydanie postanowienia uzupełniającego w przedmiocie kosztów w oparciu o przepis art. 626 § 2 k.p.k., wszelako ze względów pragmatycznych nie ma przeszkód aby taką prokonstytucyjną interpretację aktów wykonawczych zastosować już w postępowaniu merytorycznym, skoro wchodzić może w grę i tak konieczność postąpienia zgodnego z wzorcami konstytucyjnymi w wypadku złożenia przez obrońcę – adwokata stosownego wniosku.

W określonej przez Sąd Najwyższy opłacie mieści się też podatek VAT, który dla adwokatów działających z urzędu określa § 4 ust. 3 rozporządzenia z 2016 r. Nie mogło to być jednak podwyższenie opłaty o wskazaną wyżej stawkę podatku od towarów i usług, gdyż skutkowałoby to z kolei zróżnicowaniem stawek wynagrodzenia, tym razem na niekorzyść adwokatów działających z wyboru, którzy także mogą być płatnikami VAT.

Kierując się powołanymi względami orzeczono jak w części dyspozytywnej.

Przewodniczący: SSN Tomasz Artymiuk

[PGW]

[as]

